

แผนพัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลหมากแข้ง

การพัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ

ความเป็นมาของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐

แนวคิดที่จะมีกฎหมายบัญญัติรับรองสิทธิของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการมีการเรียกร้องมาตั้งแต่ก่อนเหตุการณ์เดือน พฤษภาคม ๒๕๓๕ จนกระทั่งรัฐบาลที่มี นายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงระบบบริหารราชการขึ้นมายกร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการขึ้น แต่ยังไม่ทันผ่านการพิจารณาจากสภาผู้แทนราษฎรก็มีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล ต่อมาในสมัยรัฐบาลพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้นำร่างพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารฯ นี้ เข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรโดยมีมติเห็นชอบ และได้ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๐ และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๔๐ เป็นต้นมา พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ เป็นกฎหมายที่จัดทำขึ้นโดยมีหลักการและแนวคิดเพื่อให้ประชาชนทุกคน ได้รับความคุ้มครองสิทธิได้รับข้อมูลข่าวสารของราชการ รวมทั้งสิทธิและหน้าที่ในการแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบกระบวนการทำงานของระบบราชการ ทั้งนี้ เพื่อความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพในระบบราชการมากยิ่งขึ้น

ความเป็นมาของศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ องค์การบริหารส่วนตำบล

ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ องค์การบริหารส่วนตำบลหมากแข้ง เริ่มตั้งในปี พ.ศ.๒๕๕๔ โดยเริ่มแรกได้จัดตั้งเป็น มุมพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร ณ สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลหมากแข้ง ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ ที่ได้กำหนดให้หน่วยงานรัฐทุกแห่งต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้ทราบโดยวิธีการและรูปแบบต่าง ๆ มีหลักการและแนวคิดเพื่อให้ประชาชนทุกคน ได้รับความคุ้มครองสิทธิได้รับข้อมูลข่าวสารของราชการ รวมทั้งสิทธิและหน้าที่ในการแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบกระบวนการทำงานของระบบราชการ เพื่อความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพในระบบราชการมากยิ่งขึ้น ต่อมาในปี พ.ศ.๒๕๕๕ ได้มีการปรับปรุงสถานที่ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อความสะดวกในการติดต่อและใช้บริการต่อผู้รับบริการ และหลังจากนั้นได้ทำการพัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนผู้มาขอรับบริการ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ ของหน่วยงานภาครัฐให้ดียิ่งขึ้น

หลักการของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐

- เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น
- ให้ความคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
- “สิทธิได้รู้” ไม่ต้องมีส่วนได้เสีย

วัตถุประสงค์ของการพัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ

๑. เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐
๒. เพื่อให้ผู้บริการได้รับความสะดวกในการรับบริการ และใช้สิทธิได้รู้ ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐

ศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารของราชการองค์การบริหารส่วนตำบลหมากแข้ง

พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร พ.ศ.๒๕๔๐ เป็นกฎหมายที่จัดทำขึ้นรองรับ “สิทธิที่รู้” (rights to Knows) ของประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งประชาชนสามารถใช้สิทธินั้นได้ตามกฎหมาย โดยสาระสำคัญของสิทธิมีดังนี้

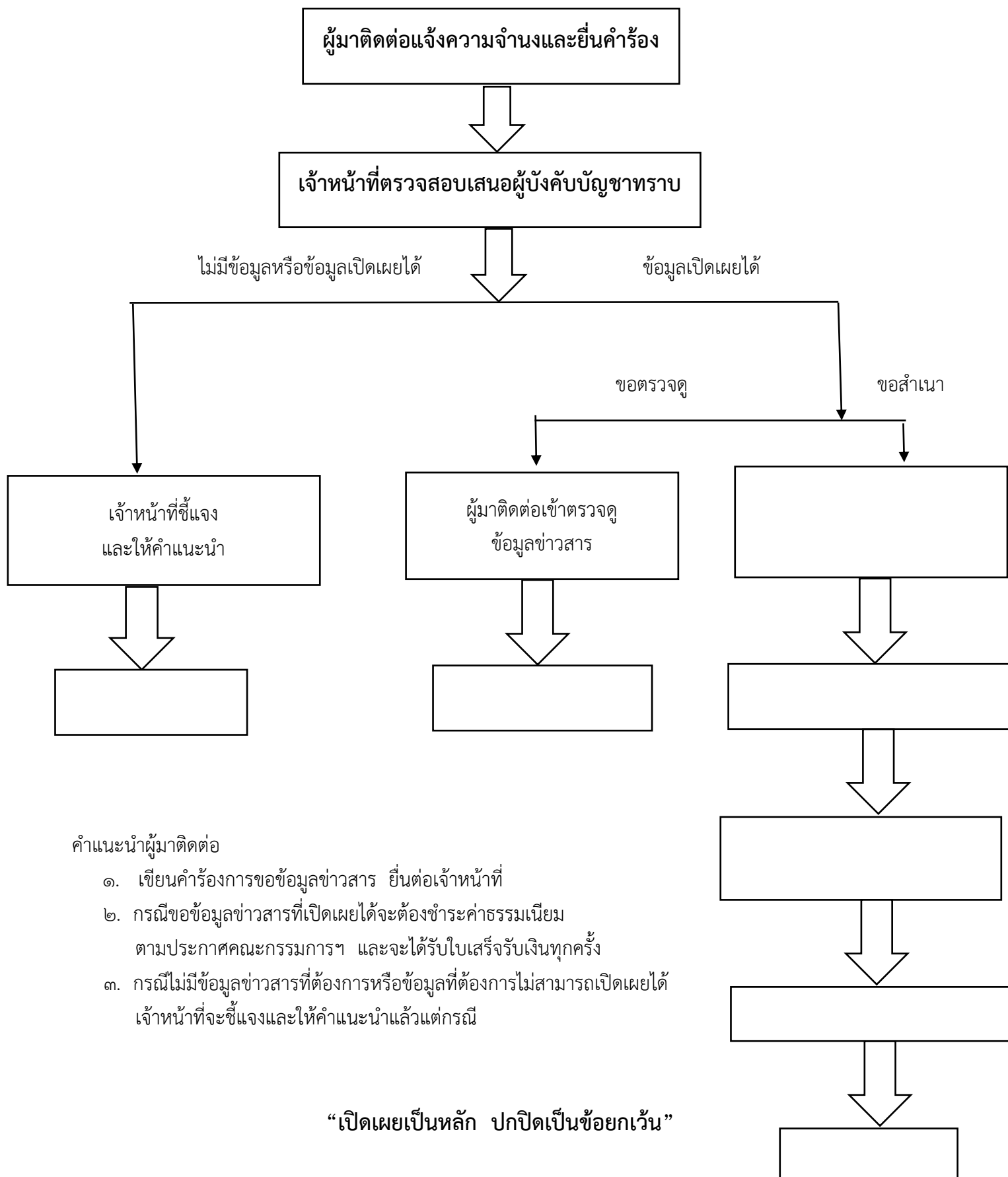
๑. ในการขอคำปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐
 ๒. สิทธิเข้าตรวจข้อมูลข่าวสารของราชการ บุคคลไม่ว่าจะมีส่วนได้เสีย เกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตามย่อมมีสิทธิเข้าตรวจดู ขอสำเนา หรือ ขอสำเนาที่มีคำรับรองถูกต้องของข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๙ ได้
 ๓. สิทธิขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการ นอกจากข้อมูลข่าวสารที่ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาหรือ ที่จัดไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้แล้ว
 ๔. สิทธิที่จะรู้ถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับคน สิทธิในการขอให้แก้ไข เปลี่ยนแปลงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่ไม่ถูกต้องตามที่แท้จริง รวมทั้งมีสิทธิอุทธรณ์ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีคำสั่งไม่ยินยอมแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือลบข้อมูลข่าวสาร
 ๕. สิทธิในการดำเนินการแทนผู้เยาว์ คนไร้ความสามารถ หรือเจ้าของข้อมูลถึงแก่กรรม
 ๖. สิทธิในการร้องเรียน เมื่อเห็นว่าหน่วยงานของรัฐไม่จัดพิมพ์ข้อมูลที่กำหนดไว้ ให้ประชาชนตรวจดู ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือ ปฏิบัติหน้าที่ล่าช้า หรือเห็นว่าคนไม่ได้รับความสะดวกโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร
 ๗. สิทธิในการอุทธรณ์ เมื่อเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร หรือมีคำสั่งไม่รับฟัง คำคัดค้านของผู้มีประโยชน์ได้เสีย หรือไม่แก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือลบข้อมูลข่าวสารตามที่กำหนด
- สำหรับหน่วยงานของรัฐ นั้น พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ ได้กำหนดให้ดำเนินงานภายใต้กรอบและแนวทางแห่ง พ.ร.บ.ดังกล่าวโดยมีหน้าที่จะต้องดำเนินการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ/ข้อมูลผลการดำเนินงานของหน่วยงานให้ประชาชนได้รับทราบใน ๓ รูปแบบ หรือ ๓ วิธีการ ดังนี้ คือ
๑. การนำข้อมูลข่าวสารของราชการตามที่กฎหมายกำหนดไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา ๗)
 ๒. การจัดให้มีข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจดู
 ๓. การเปิดเผยหรือการจัดหาข้อมูลข่าวสารของราชการให้กับประชาชนที่ขอข้อมูลข่าวสารเป็นเฉพาะราย

คำแนะนำผู้มาติดต่อ

๑. เขียนคำร้องการขอข้อมูลข่าวสาร ยื่นต่อเจ้าหน้าที่
๒. กรณีขอข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้จะต้องชำระค่าธรรมเนียมตามประกาศคณะกรรมการฯ และจะได้รับใบเสร็จรับเงินทุกครั้ง
๓. กรณีไม่มีข้อมูลข่าวสารที่ต้องการหรือข้อมูลที่ต้องการไม่สามารถเปิดเผยได้ เจ้าหน้าที่จะชี้แจงและให้คำแนะนำแล้วแต่กรณี

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

ขั้นตอนการขอรับบริการจากศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร
ของราชการองค์การบริหารส่วนตำบลหมากแข้ง

เกณฑ์มาตรฐานศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ

เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ อย่างยั่งยืน

๑. ดำเนินการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ ดังนี้
 - ๑.๑ จัดสถานที่/จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงาน ที่ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก
 - ๑.๒ มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบประจำศูนย์ข้อมูลข่าวสารหรือปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการให้บริการข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานเป็นการเฉพาะ
 - ๑.๓ มีป้ายบอกถึงที่ตั้งของสถานที่หรือศูนย์ข้อมูลข่าวสารที่หน่วยงานจัดไว้สำหรับการให้บริการข้อมูลข่าวสารที่เข้าใจได้ง่ายและมองเห็นได้ชัดเจน
 - ๑.๔ มีการจัดทำแผนภาพแสดงขั้นตอนการให้บริการ (Flow chart)
๒. จัดระบบข้อมูลข่าวสารตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐ มาตรา ๙ ดังนี้
 - ๒.๑ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงาน ต้องมีข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๙ (๑)-(๘) ของหน่วยงานครบถ้วนเป็นปัจจุบัน และเก็บไว้เผยแพร่เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปี นับแต่วันที่ประกาศ
 - ๒.๑.๑ มีผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน
 - ๒.๑.๒ มีนโยบายหรือการตีความ
 - ๒.๑.๓ มีแผนงาน/โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปี
 - ๒.๑.๔ มีคู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
 - ๒.๑.๕ มีสิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงในราชกิจจานุเบกษา
 - ๒.๑.๖ มีสัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะผูกขาดตัดตอน
 - ๒.๑.๗ มีมติคณะรัฐมนตรีหรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมายหรือโดยมติคณะรัฐมนตรี
 - ๒.๑.๘ มีข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่กำหนด
 - ประกาศประกวดราคา สอบราคา
 - แบบ สขร.๑
 - ประกาศร่าง TOR
 - การเผยแพร่ราคากลางตามแบบของสำนักงาน ป.ป.ช.
 - ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ
 - ๒.๒ จัดทำดัชนีข้อมูลข่าวสารไว้ให้บริการ ณ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารอย่างชัดเจน และสามารถสืบค้นได้สะดวกรวดเร็วและเป็นปัจจุบัน
 - ๒.๒.๑ หน่วยงานมีดัชนีรวมข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารฯ
 - ๒.๒.๒ หน่วยงานมีสารบัญประจำปีข้อมูลข่าวสารของหน่วยงาน
๓. การปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๗
 - ๓.๑ มีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับประกาศประกวดราคา ประกาศสอบราคาที่ทำหน้าหน่วยงานลงนามแล้วขึ้นเว็บไซต์ของหน่วยงาน (๑ ปีนับตั้งแต่วันที่ประกาศ)
 - ๓.๒ จัดทำสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างเป็นรายเดือนตามแบบ สขร.๑ โดยแยกประเภทเป็นหมวดหมู่ให้ชัดเจน และเผยแพร่บนเว็บไซต์ของหน่วยงานทุกเดือนโดยเผยแพร่เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปี นับตั้งแต่วันที่เผยแพร่

-หน่วยงานนำสรุปผลการจัดซื้อจัดจ้างเป็นรายเดือนตามแบบ สขร.๑ โดยแยกประเภทการจัดซื้อจัดจ้างเป็นหมวดหมู่ เผยแพร่บนเว็บไซต์ของหน่วยงานทุกเดือน โดยเผยแพร่เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปีงบประมาณ (๑ ต.ค. – ๓๐ ก.ย.)

๓.๓ ในการให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารฯ สามารถบริการด้วยความรวดเร็ว โดยหน่วยงานมีหลักฐานการให้บริการข้อมูลข่าวสารภายใน ๑๕ วัน ของหน่วยงาน

๔. มีเว็บไซต์เผยแพร่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๗ และมาตรา ๙ ของหน่วยงาน โดยปรับข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน ชัดเจนตลอดเวลา และเผยแพร่ไว้อย่างน้อย ๑ ปี

๔.๑ หน่วยงานมีข้อมูลตามมาตรา ๗

- (๑) โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน
- (๒) สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน
- (๓) สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารหรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐ
- (๔) กฎ มติ ครม. ข้อบังคับคำสั่ง หนังสือเวียน เป็นต้น

๔.๒ หน่วยงานมีข้อมูลตามมาตรา ๙ (๑)-(๘)

- (๑) ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยที่มีผลโดยตรงต่อเอกชน
- (๒) นโยบายหรือการตีความ
- (๓) แผนงาน/โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- (๔) คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- (๕) สิ่งพิมพ์ที่ได้มีการอ้างอิงถึงในราชกิจจานุเบกษา
- (๖) สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะผูกขาดตัดตอนฯ
- (๗) มติคณะรัฐมนตรีหรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมาย หรือโดยมติคณะรัฐมนตรี
- (๘) ข้อมูลข่าวสารอื่นตามที่กำหนด
 - (๘.๑) ประกาศประกวดราคา สอบราคา
 - (๘.๒) แบบ สขร.๑
 - (๘.๓) ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

๕. บริหารจัดการเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างเป็นระบบ โดยดำเนินการดังนี้

๕.๑ มอบหมายให้ผู้บริหารระดับรองหัวหน้าหน่วยงานรับผิดชอบในการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสารของราชการฯ เป็นการเฉพาะ

๕.๒ ผู้บริหารของหน่วยงานให้ความสำคัญและควบคุมดูแลให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างเคร่งครัด เช่น มีการประชุมเพื่อซักซ้อมความเข้าใจอย่างสม่ำเสมอ มีการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในเชิงนโยบาย

๕.๓ จัดเก็บสถิติและสรุปผลการมาใช้บริการ ณ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานและรายงานให้ผู้บริหารทราบ

๖. มีจำนวนผู้รับบริการ ณ จุดบริการ ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ/ทางเว็บไซต์ของศูนย์ข้อมูลข่าวสารฯ ของหน่วยงานเพิ่มขึ้น เท่าเดิม ลดลง/ไม่มีผู้มาใช้บริการ

๗. มีช่องทางรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ณ จุดบริการศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการและทางเว็บไซต์ของศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการของหน่วยงานของรัฐ ประกอบด้วยประเด็นดังนี้

๗.๑ มีช่องทางรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ณ จุดบริการศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ

๗.๒ มีช่องทางรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทางเว็บไซต์ของศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ

๘. เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารให้บุคลากรในส่วนราชการและประชาชนทราบ ดังนี้

๘.๑ จัดอบรมให้ความรู้เพื่อส่งเสริมการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการและการปฏิบัติหน้าที่ในการให้บริการข้อมูลข่าวสารตามบทบัญญัติของกฎหมายให้แก่บุคลากรในหน่วยงาน

(๑) หน่วยงานมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการแก่บุคลากรในหน่วยงาน

(๒) หน่วยงานมีการส่งบุคลากรในหน่วยงานเข้าอบรมเกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ

๘.๒ ประชาสัมพันธ์เผยแพร่เกี่ยวกับผลการปฏิบัติตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการโดยเฉพาะการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลตามมาตรา ๙ ให้ประชาชนรับทราบผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่นผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์และบอร์ดประชาสัมพันธ์อย่างน้อย ๕ ช่องทาง ได้แก่

๘.๒.๑ แผ่นพับ

๘.๒.๒ เสียงตามสาย

๘.๒.๓ เว็บไซต์ตัววิ่ง

๘.๒.๔ วารสาร

๘.๒.๕ บอร์ดประชาสัมพันธ์

๙. มีการอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่ให้มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง/ออกหน่วยเคลื่อนที่เพื่อเผยแพร่เกี่ยวกับกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ

๑๐. แผนการพัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ ประกอบด้วยประเด็นสำคัญดังนี้

๑๐.๑ มีแผนการพัฒนาศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างต่อเนื่องโดยมีการปฏิบัติตามแผนอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน

๑๐.๒ มีการนำเสนอผลการดำเนินการตามแผนเพื่อประกอบการพิจารณาของผู้บริหาร

๑๑. ไม่มีการร้องเรียนกรณีฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐

๑๒. ไม่มีการฝ่าฝืนการปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการฯ ที่สั่งตามมาตรา ๓๒ (ถ้ามี)

- หน่วยงานมีการปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการฯ ที่สั่งตามมาตรา ๓๒

๑๓. มีการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการ ณ จุดบริการศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการโดยผลการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนอยู่ในระดับพอใจขึ้นไป

๑๔. มีคู่มือในการปฏิบัติงานของศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อเป็นองค์ความรู้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารของราชการของหน่วยงาน

๑๔.๑ มีคู่มือของหน่วยงานในการปฏิบัติงานขึ้นมาใช้

๑๔.๒ มีคู่มือของสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

๑๕. มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้อง/ศึกษาดูงาน

